

การสังเคราะห์งานวิจัยทางบัญชี: การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

THE SYNTHESIS OF ACCOUNTING RESEARCH: CONTENT ANALYSIS

สุมินทร เป้าธรรม¹

¹คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร

Sumintorn Baotham¹

¹Faculty of Industry and Technology, Rajamangala University of Technology Isan,
Sakon-Nakhon Campus

(Received: July 1, 2020; Revised: August 12, 2020; Accepted: September 28, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้วัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยทางบัญชี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือวิทยานิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระ ระดับมหาบัณฑิตด้านการบัญชี จำนวน 129 เล่ม จากโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2556 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสำรวจข้อมูลเพื่อการสังเคราะห์งานวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านข้อมูลพื้นฐาน พบว่า มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นสถาบันการศึกษาที่ผลิตงานวิจัยมากที่สุด เพศที่ผลิตงานวิจัยมากที่สุดคือ เพศหญิง ปีที่งานวิจัยแล้วเสร็จส่วนใหญ่คือ ปี พ.ศ. 2556 - 2557 จำนวนหน้าของงานวิจัยที่มากที่สุดคือ 51-100 หน้า
2. ด้านเนื้อหาตามขอบเขตของงานวิจัย พบว่า วัตถุประสงค์ของการวิจัยที่นิยมมากที่สุด คือ วัตถุประสงค์เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปร ส่วนใหญ่ไม่มีการพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย เอกสาร/สิ่งอ้างอิงมากที่สุดคือ มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เกิน 10 ปี ย้อนหลัง นับจากปีที่วิจัยแล้วเสร็จ ทฤษฎีที่นำมาใช้มากที่สุดคือทฤษฎีตัวแทน
3. ด้านวิธีการดำเนินการวิจัย พบว่า ประเภทของการวิจัยที่นิยมมากที่สุด คือ วิจัยเชิงปริมาณ โดยมีการเลือกใช้กลุ่มประชากรมากกว่ากลุ่มตัวอย่าง การได้มาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมากที่สุด คือ การสร้างเครื่องมือเอง ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลทุติยภูมิ วิเคราะห์โดยใช้สถิติร้อยละมากที่สุด
4. ด้านผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการนำเสนอที่ใช้มากที่สุดคือ แบบความเรียงและตารางงานวิจัยที่มีการพิสูจน์สมมติฐานส่วนใหญ่มีทั้งแบบสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน มีการอภิปรายผลที่มีความเป็นเหตุเป็นผลมากกว่าการอภิปรายผลแบบเชื่อมโยงแนวคิด/ทฤษฎี ส่วนใหญ่มีการให้ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา และมีการระบุข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัย ส่วนใหญ่ไม่ระบุว่ามีข้อจำกัด กลุ่มบุคคลที่คาดว่าจะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์มากที่สุด คือ กลุ่มนักลงทุน
5. ด้านหัวข้อการวิจัยทางบัญชี พบว่า หัวข้อด้านการบัญชีการเงินและการควบคุมภายใน เป็นประเด็นที่มีการทำวิจัยมากที่สุด รองลงมาคือหัวข้อด้านธรรมาภิบาลและการกำกับดูแล และหัวข้อด้านการบัญชีบริหารและการตรวจสอบภายใน ตามลำดับ

คำสำคัญ: การสังเคราะห์งานวิจัย, การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา, การบัญชี

ABSTRACT

The research was intended to synthesize accounting research. The population used in the research was 129 theses/independent studies submitted for Master in Accounting from ThaiLis-Thai Library Integrated System between January 2013 - December 2019. Research instruments were questionnaire survey forms. The data collected were analyzed by content analysis techniques using frequency and percentage. The results showed that;

1. Basic information aspect showed that Chiang Mai University produced the most research during the period studied. The sex that produced the most research was female. Most of the year of research completed was 2013-2014. The number of pages of research was most frequently between 51 and 100 pages.

2. Content: the scope of research aspect found that the most popular purpose of the research was to explain variable relationships. Most have no proven research hypothesis. The most important references are in both Thai and English for more than 10 years, dating from the year when the research was completed. The most used theory is the agent theory.

3. The research method aspect found that the most popular type of research is quantitative research. The research selected more population groups than samples. The acquisition of the most research-based tools is the creation of the tool itself. Most of the secondary data is analyzed using the most percentage statistics.

4. The result aspect showed that the most used presentation formats were descriptive writing and tables. Some proven research hypotheses supported the hypothesis and some did not support the hypothesis. There was a rational discussion of the outcome rather than a conceptual/theoretical discussion. Most of the suggestions provided by the study were described and the findings of the research were identified. Most do not specify that there are limitations. The group of individuals who are most likely to use the findings is the investor group.

5. The topic accounting research aspect showed that the most topics were financial accounting and internal control. The second is the topic of governance, and the topic of management accounting and internal audit, respectively.

Keywords: Syntheses of Research, Content Analysis, Accounting

บทนำ

การวิจัย เป็นการแสวงหาความจริงหรือค้นหาความรู้ เพื่อให้นักวิจัยได้ความรู้สิ่งที่ไม่เคยรู้มาก่อน การค้นหาความจริงเพื่อให้รู้ จำเป็นต้องค้นคว้า และวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ดังนั้น การวิจัยจึงเป็นกระบวนการในการค้นหาคำตอบของความรู้ความจริง โดยอาศัยวิธีการ (Procedure) ที่มีระบบระเบียบแบบแผน (Systematic) เพื่อให้ได้คำตอบที่มีความถูกต้อง (Validity) และเชื่อถือได้ (Reliability) การวิจัยจึงมีบทบาทสำคัญ ในการช่วยค้นหาคำตอบของปัญหาที่ยังสงสัย ช่วยให้เข้าใจปรากฏการณ์ต่างๆ อันทำให้นักวิจัยทราบถึงตัวแปรหรือปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์นั้น และสามารถจัดการกับตัวแปรหรือปัจจัยดังกล่าวได้ รวมถึงช่วยป้องกันและแก้ไข ปัญหาได้อย่างตรงจุด อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างความรู้ทางวิชาการ เช่น การได้มาซึ่งทฤษฎีใหม่ๆ หรือ ขยายขอบเขตของทฤษฎี/แนวคิดที่มีอยู่เดิม อันเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในศาสตร์นั้นๆ

วิจัยทางบัญชี เป็นการวิจัยผลกระทบของเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจต่อกระบวนการในการสรุป วิเคราะห์ พิสูจน์ และรายงานสารสนเทศทางการเงินที่เป็นมาตรฐาน และผลกระทบของสารสนเทศที่ได้รับรายงานต่อเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจ (Oler et al., 2010) และหากพิจารณาเป็นภาพกว้างๆ Gordon and Porter (2009) ได้นิยามไว้ว่า วิจัยทางบัญชีเป็นการวิจัยเชิงวิชาการที่พิจารณาว่าการ บัญชีกระทบต่อโลกรอบตัวเราอย่างไร และโลกกระทบต่อการบัญชีอย่างไร วิจัยทางบัญชี จึงสัมพันธ์ เชื่อมโยงได้กับทุกสิ่งในเชิงสังคมศาสตร์ และถือเป็นส่วนหนึ่งของวิจัยธุรกิจ

ดังนั้น วิจัยทางบัญชี จึงอาจนำไปสู่การพัฒนาเป็นทฤษฎีการบัญชีหรือชี้แนะแนวปฏิบัติทาง วิชาชีพบัญชี ผู้วิจัยจึงสนใจสังเคราะห์งานวิจัยทางบัญชี โดยทำการสำรวจงานวิจัย ใช้คำสำคัญในการ สืบค้นว่า “บัญชี” ใน “Advance Search” และกำหนดการจำกัดข้อมูลเฉพาะปีที่จัดทำเอกสารตัวเล่ม ระหว่างมกราคม พ.ศ. 2556 ถึงธันวาคม พ.ศ. 2562 จากโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS-Thai Library Integrated System) สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ทั้งนี้ เฉพาะงาน วิจัยที่ทำขึ้นในรูปแบบของวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระ ระดับมหาบัณฑิตใน สถาบันการศึกษาของประเทศไทยที่ศึกษาเกี่ยวกับบัญชี เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูลเบื้องต้นของ งานวิจัยทางบัญชี 4 ด้าน คือ ด้านข้อมูลพื้นฐาน ด้านเนื้อหาตามขอบเขตของงานวิจัย ด้านวิธีดำเนินการ วิจัย และด้านผลการวิจัย (ชนัญญา สุวรรณผา และ มั่นสนันท์ หัตถศักดิ์, 2560) และเพื่อให้เกิดความ แตกต่างจากงานวิจัยอื่น งานวิจัยนี้ได้เพิ่มด้านที่ 5 คือด้านหัวข้อวิจัยทางบัญชี (ไพลิน ตรมเจริญรัตน์, 2556; 2561) สารสนเทศที่ได้จากงานวิจัยนี้ จะได้ตัวแปรคุณลักษณะของงานวิจัยทางบัญชี เพื่อต่อ ยอดไปสู่เทคนิคการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Meta-Analysis) ในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยทางบัญชีระดับมหาบัณฑิต ในสถาบันการศึกษาของประเทศไทยที่ ศึกษาเกี่ยวกับบัญชี ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ.2556 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562

การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เป็นเทคนิควิธีการในการสังเคราะห์งานวิจัย โดยใช้ วิธีการบรรยาย สรุปรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของงานวิจัยทั้งหมด ได้แก่ จำนวนงานวิจัย จำแนกตามสถาบันและ ปีการศึกษา

ประเภทของงานวิจัย ขนาดประชากรกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา สมมติฐานการวิจัย วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบแผนการวิจัย ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือสถิติ และการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งสรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะของงานวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม พบการสังเคราะห์งานวิจัยที่วิเคราะห์เชิงเนื้อหา เช่น การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการแนะแนวในสถานศึกษาของประเทศไทย (ชนัญญา สุวรรณผา และ มนัสนันท์ หัตถศักดิ์, 2560) การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู (ธีระยุทธ อ้วนวงศ์ และคณะ, 2555) การสังเคราะห์งานวิจัยด้านสาระของการวิจัยในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (นธิ เหมมันต์ และคณะ, 2561) การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงประเมินของวิทยานิพนธ์สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและประเมินทางการศึกษา (ณัฐพิพัฒน์ ดอกเทียน และ สุนทรา โตบัว, 2561) การสังเคราะห์งานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา วิชาเอกภาษาไทย แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน (อภิรักษ์ อนุมาน และคณะ, 2561) และการสังเคราะห์งานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ (พรนิยั ตะกุดทอง, 2562) ทั้งนี้ การสังเคราะห์งานวิจัยแต่ละเรื่องมีความแตกต่างกันไปตามบริบทที่ศึกษา และที่พบส่วนใหญ่ เป็นการศึกษาค้นคว้าคุณลักษณะ เช่น วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพศ ปีที่จัดพิมพ์ ตัวแปร วิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล รวมไปถึงผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ เป็นต้น ดังนั้น ในการวิจัยนี้จึงทำการสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านการบัญชี โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ทำการจัดเป็นกลุ่มจำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านข้อมูลพื้นฐาน ด้านเนื้อหาตามขอบเขตของงานวิจัย ด้านวิธีดำเนินการวิจัย ด้านผลการวิจัย (ชนัญญา สุวรรณผา และ มนัสนันท์ หัตถศักดิ์, 2560) และด้านหัวข้อวิจัยทางบัญชี (ไพสิน ตรงเมธีรัตน์, 2556; 2561) โดยแปลผลเป็นจำนวนค่าความถี่ และร้อยละ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยการสำรวจงานวิจัย ใช้คำสำคัญในการสืบค้นว่า “บัญชี” ใน “Advance Search” และกำหนดการจำกัดข้อมูลเฉพาะปีที่จัดทำเอกสารตัวเล่ม ระหว่างมกราคม พ.ศ. 2556 ถึงธันวาคม พ.ศ. 2562 จากโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย ThaiLIS-Thai Library Integrated System สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาเท่านั้น ทั้งนี้เฉพาะที่เป็นงานวิจัยที่ทำขึ้นรูปแบบของวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/การศึกษาค้นคว้าอิสระ ระดับมหาบัณฑิตในสถาบันการศึกษาของประเทศไทยที่ศึกษาเกี่ยวกับบัญชี โดยเสร็จสิ้นการสำรวจและสืบค้นภายในวันที่ 31 มกราคม 2563 เป็นเกณฑ์ ซึ่งได้งานวิจัยเป็นจำนวนทั้งสิ้น 129 เล่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คือ แบบสำรวจข้อมูลเพื่อการสังเคราะห์งานวิจัย แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือด้านที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ด้านที่ 2 เนื้อหาตามขอบเขตของการวิจัย ด้านที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ด้านที่ 4 ผลการวิจัย และด้านที่ 5 ด้านหัวข้อวิจัยทางบัญชี โดยแบบสำรวจเพื่อการสังเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิงานวิจัย 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริงในการเก็บข้อมูล รายละเอียดของแบบสำรวจข้อมูลเพื่อการสังเคราะห์งานวิจัย มีดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย สถาบันการศึกษาที่ผลิตงานวิจัย เพศของผู้วิจัย ปีที่มีการงานวิจัยเสร็จ และจำนวนหน้าของงานวิจัย

ตอนที่ 2 เนื้อหาตามขอบเขตของการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของงานวิจัย สมมติฐานที่ใช้ในงานวิจัย ตัวแปร เอกสาร/สิ่งอ้างอิง และกรอบเวลาของเอกสาร/สิ่งอ้างอิงที่เกี่ยวข้อง และทฤษฎีที่นำไปใช้ในการอธิบายงานวิจัยทางบัญชี

ตอนที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ประเภทของงานวิจัย การเลือกประชากร/กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การได้มาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 4 ผลการวิจัย ประกอบด้วย รูปแบบการนำเสนอข้อมูล การพิสูจน์สมมติฐานที่ใช้ในงานวิจัย การอภิปรายผล/ข้อวิจารณ์ การให้ข้อเสนอแนะ ข้อจำกัด ข้อค้นพบ และกลุ่มบุคคลที่ผู้วิจัยคาดว่าจะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ตอนที่ 5 หัวข้อวิจัยทางบัญชี ประกอบด้วย การบัญชีการเงินและการควบคุมภายใน การบัญชีบริหารและการตรวจสอบภายใน ธรรมภิบาลและการกำกับดูแล ระบบบัญชีและสารสนเทศ ทางบัญชี สอบบัญชี ภาษีอากร และอื่นๆ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจงานวิจัยจาก ThaiLIS-Thai Library Integrated System ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2562 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 คัดเลือกงานวิจัยที่มีลักษณะตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และเข้าถึงข้อมูลได้จริง ซึ่งได้งานวิจัยทั้งหมด 129 เล่ม จากนั้นศึกษางานวิจัยที่คัดเลือกมาโดยบันทึกรายละเอียดต่างๆ ลงในแบบสำรวจข้อมูลเพื่อการสังเคราะห์งานวิจัย แล้วนำข้อมูลที่ได้นั้นมาทำการวิเคราะห์ จากนั้น นำผลการศึกษาที่ได้มาสรุปและนำเสนอข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำค่าความถี่และร้อยละ มาใช้ในการสังเคราะห์งานวิจัย

ผลการวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยทางบัญชี โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา สรุปได้เป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านข้อมูลพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

1.1 สถาบันการศึกษาที่ผลิตงานวิจัย จัดเรียง 3 อันดับแรก พบว่า เป็นงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มากที่สุด จำนวน 78 เล่ม รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 21 เล่ม และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 15 เล่ม ตามลำดับ

1.2 เพศที่ผลิตงานวิจัย พบว่า เป็นงานวิจัยของเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 111 คน รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 18 คน ตามลำดับ

1.3 ปีที่งานวิจัยแล้วเสร็จ จัดเรียง 3 อันดับแรก พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2556 และ ปี พ.ศ. 2557 จำนวนปีละ 35 เล่มเท่ากัน รองลงมาคือ ปี พ.ศ. 2558 และ ปี พ.ศ. 2559 จำนวนปีละ 18 เล่มเท่ากัน และ ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 14 เล่ม ตามลำดับ

1.4 จำนวนหน้าของงานวิจัย จัดเรียง 3 อันดับแรก พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีจำนวนหน้าอยู่ระหว่าง 51-100 หน้า จำนวน 57 เล่ม รองลงมาคือ จำนวนหน้าอยู่ระหว่าง 101-150 หน้า จำนวน 46 เล่ม และ จำนวนหน้าอยู่ระหว่าง 1-50 หน้า จำนวน 13 เล่ม ตามลำดับ

2. ด้านเนื้อหาตามขอบเขตของงานวิจัย ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย จัดเรียง 3 อันดับแรก พบว่า งานวิจัยที่ตั้งวัตถุประสงค์เพื่อการอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรมีมากที่สุด จำนวน 55 เล่ม รองลงมาคือ งานวิจัยที่ตั้งวัตถุประสงค์เพื่อการบรรยายลักษณะตัวแปร จำนวน 53 เล่ม และงานวิจัยที่ตั้งวัตถุประสงค์เพื่อการควบคุมจำนวน 11 เล่ม ตามลำดับ

2.2 สมมติฐานที่ใช้ในการวิจัย พบว่า งานวิจัยไม่ระบุสมมติฐานมีมากที่สุด จำนวน 74 เล่ม รองลงมาคือ งานวิจัยที่มีการระบุสมมติฐานแบบมีทิศทาง จำนวน 44 เล่ม และ งานวิจัยที่มีการระบุสมมติฐานแบบไม่มีทิศทาง จำนวน 11 เล่ม ตามลำดับ

2.3 ตัวแปร พบว่า เป็นงานวิจัยที่ไม่ได้อธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรมีมากที่สุด จำนวน 74 เล่ม รองลงมาคือ งานวิจัยที่มีการอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปร จำนวน 55 เล่ม

2.4 เอกสาร/สิ่งอ้างอิง พบว่า เอกสาร/สิ่งอ้างอิงมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษมากที่สุด จำนวน 92 เล่ม รองลงมาคือ เอกสาร/สิ่งอ้างอิงมีเพียงภาษาไทยอย่างเดียว จำนวน 37 เล่ม ตามลำดับ เมื่อจำแนกรายละเอียดของเอกสารอ้างอิง ผลการวิเคราะห์พบว่า เอกสาร/สิ่งอ้างอิงที่มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เกิน 10 ปี ย้อนหลัง นับจากปีที่วิจัยแล้วเสร็จมีมากที่สุด จำนวน 74 เล่ม รองลงมาคือ เอกสาร/สิ่งอ้างอิงที่มีเฉพาะภาษาไทยอย่างเดียวเกิน 10 ปี ย้อนหลัง นับจากปีที่วิจัยแล้วเสร็จ จำนวน 23 เล่ม และเอกสาร/สิ่งอ้างอิงที่มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 10 ปี ย้อนหลัง นับจากปีที่วิจัยแล้วเสร็จ จำนวน 18 เล่ม ตามลำดับ

2.5 ทฤษฎีที่นำไปใช้ในการอธิบายงานวิจัยทางบัญชี เรียง 3 อันดับแรก พบว่า ทฤษฎีที่ใช้มากที่สุด คือทฤษฎีตัวแทน จำนวน 17 เล่ม รองลงมาคือทฤษฎีประสิทธิภาพตลาดทุน จำนวน 6 เล่ม และทฤษฎีสัญญา จำนวน 5 เล่ม ตามลำดับ

3. ด้านวิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

3.1 ประเภทของงานวิจัย พบว่า เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณมากที่สุด จำนวน 108 เล่ม รองลงมาคือ งานวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 21 เล่ม

3.2 การเลือกประชากร/กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย พบว่า เป็นงานวิจัยที่เลือกใช้กลุ่มประชากรมากที่สุด จำนวน 82 เล่ม รองลงมาคือ เลือกใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 47 เล่ม ทั้งนี้ ในการเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างนั้น มีการใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็นโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวกมากที่สุด รองลงคือวิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดสัดส่วนตามลำดับ

3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ พบว่า งานวิจัยมีการวัดความเที่ยงตรง โดยการทำ Pre-test มากที่สุด จำนวน 12 เล่ม รองลงมาคือ การตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 เล่ม นอกจากนี้ยังพบว่ามี การวัดความเชื่อมั่น โดยใช้ค่า Cronbach Alpha จำนวน 16 เล่ม

3.4 การได้มาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พบว่า การได้มาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการสร้างเองมากที่สุด จำนวน 71 เล่ม รองลงมาคือ การดัดแปลงจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 58 เล่ม

3.5 การเก็บข้อมูล พบว่า เป็นการเก็บข้อมูลจากข้อมูลทุติยภูมิมากที่สุด จำนวน 66 เล่ม รองลงมาคือ ข้อมูลปฐมภูมิ จำนวน 63 เล่ม โดยจากข้อมูลปฐมภูมิ พบว่า เป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมากที่สุด จำนวน 39 เล่ม รองลงมาคือ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 12 เล่ม และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ จำนวน 11 เล่ม ตามลำดับ

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติมากที่สุด จำนวน 108 เล่ม รองลงมาคือ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบความเรียง จำนวน 21 เล่ม ทั้งนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ส่วนใหญ่เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ (Percentage) รองลงมาคือค่าเฉลี่ย (Mean) และความถี่ (Frequency) ตามลำดับ

4. ด้านผลการวิจัย ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

4.1 รูปแบบการนำเสนอ พบว่า เป็นรูปแบบการนำเสนอแบบความเรียงและตารางมากที่สุด จำนวน 108 เล่ม รองลงมาคือ คือรูปแบบการนำเสนอแบบความเรียง จำนวน 21 เล่ม

4.2 การพิสูจน์สมมติฐานที่ใช้ในการวิจัย พบว่า เป็นการพิสูจน์สมมติฐานที่มีทั้งความสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานมากที่สุด จำนวน 40 เล่ม รองลงมาคือเป็นการพิสูจน์สมมติฐานการวิจัยที่มีความสอดคล้องกับสมมติฐาน จำนวน 15 เล่ม

4.3 การอภิปรายผล/ข้อวิจารณ์ พบว่า งานวิจัยมีการอภิปรายผลที่มีความเป็นเหตุเป็นผลจำนวนทั้งหมด 129 เล่ม และเป็นงานวิจัยที่มีการอภิปรายผลที่เชื่อมโยงกับแนวคิด/ทฤษฎี จำนวน 9 เล่ม

4.4 การให้ข้อเสนอแนะ พบว่า งานวิจัยมีการให้ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา จำนวน 127 เล่ม และเป็นงานวิจัยที่มีการให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป จำนวน 110 เล่ม

4.5 ข้อจำกัด พบว่า งานวิจัยไม่รายงานข้อจำกัด จำนวน 66 เล่ม และเป็นงานวิจัยที่มีการระบุข้อจำกัด จำนวน 63 เล่ม

4.6 ข้อค้นพบ พบว่า งานวิจัยมีการระบุข้อค้นพบ จำนวน 72 เล่ม และงานวิจัยที่ไม่รายงานข้อค้นพบ จำนวน 57 เล่ม

4.7 กลุ่มบุคคลที่ผู้วิจัยคาดว่าจะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ เรียง 3 อันดับแรก พบว่า เป็นกลุ่มนักลงทุนมากที่สุด จำนวน 35 เล่ม รองลงมาคือ กลุ่มองค์กร/ผู้สนใจทั่วไปและหน่วยงานกำกับดูแล/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 24 เล่ม เท่ากัน และสภาวิชาชีพ/สำนักงานสอบบัญชี/สำนักงานบัญชี และผู้ประกอบการวิชาชีพ จำนวน 20 เล่ม ตามลำดับ

5. ด้านผลการวิจัย ผลการวิเคราะห์สรุปได้ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ด้านหัวข้อวิจัยทางการบัญชี

ลำดับ	หัวข้อวิจัย	จำนวน (เล่ม)	ร้อยละ (%)
1.	บัญชีการเงินและการควบคุมภายใน	50	38.76
2.	ธรรมาภิบาลและการกำกับดูแล	27	20.93
3.	บัญชีบริหารและการตรวจสอบภายใน	21	16.28
4.	สารสนเทศทางการบัญชี	6	4.65
5.	สอบบัญชี	4	3.10
6.	ภาษีอากร	10	7.75
7.	อื่นๆ	11	8.53

จากตารางที่ 1 ด้านหัวข้อวิจัยทางบัญชี พบว่า หัวข้อด้านบัญชีการเงินและการควบคุมภายใน เป็นประเด็นที่มีการทำวิจัยมากที่สุด จำนวน 50 เล่ม รองลงมา คือ หัวข้อวิจัยด้านธรรมาภิบาลและการกำกับดูแล จำนวน 27 เล่ม และหัวข้อวิจัยด้านบัญชีบริหารและการตรวจสอบภายใน จำนวน 21 เล่ม ตามลำดับ

หัวข้อวิจัยด้านการบัญชีการเงินและการควบคุมภายใน ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน การควบคุมภายใน ค่าความนิยม การจ่ายปันผล มูลค่าหุ้น อัตราส่วนทางการเงิน กระแสเงินสด คุณภาพกำไร ทูตทางปัญญา มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ รวมถึงการพยากรณ์ความล้มเหลวทางการเงิน เป็นต้น ส่วนหัวข้อด้านธรรมาภิบาลและการกำกับดูแล ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับ การกำกับดูแลกิจการที่ดี ความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท การจัดทำรายงานความยั่งยืนและการสร้างความยั่งยืนของธุรกิจ เป็นต้น หัวข้อด้านการบัญชีบริหารและการตรวจสอบภายใน เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน การวิเคราะห์ต้นทุนฐานกิจกรรม การใช้เทคนิคทางบัญชีบริหารเชิงกลยุทธ์ และการตรวจสอบภายใน เป็นต้น และหัวข้ออื่นๆ เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ ความเป็นไปได้ในการลงทุน แบบจำลองที่ใช้ในการกำหนดวัฏจักรชีวิต องค์การแห่งการเรียนรู้ เป็นต้น

อภิปรายผล

จากการสังเคราะห์งานวิจัยทางบัญชี โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ด้านเนื้อหาตามขอบเขตของงานวิจัย พบว่า วัตถุประสงค์ของการวิจัยส่วนใหญ่เป็นการอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปร ทั้งนี้ งานวิจัยทางบัญชีส่วนใหญ่เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ เช่น อัตราส่วนทางการเงิน ข้อมูลราคาหุ้น ราคาหุ้นกู้หรือตราสาร ดังนั้น จึงใช้ตัวแปรที่เป็นตัวเลข เพื่ออธิบายความสัมพันธ์หรือทิศทางของตัวแปร และจากการศึกษางานวิจัยด้านอื่น ก็พบว่าลักษณะของวัตถุประสงค์การวิจัยที่นิยมใช้เป็นการหาความสัมพันธ์ของตัวแปร เช่นงานวิจัยของ ชีระยุทธ อ้วนวงศ์ และคณะ (2555) เป็นต้น

ด้านวิธีดำเนินงานวิจัย พบว่า ประเภทของการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นวิจัยเชิงปริมาณและใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพลิน ตรงเมธีรัตน์ (2561) ที่พบว่า งานวิจัยบัญชีส่วนใหญ่เป็นการวิจัยข้อมูลที่มีอยู่ ซึ่งเก็บจากฐานข้อมูลหรือคลังข้อมูลที่จัดเก็บอย่างเป็นระบบ โดยแหล่งข้อมูลมาจากรายงานประจำปี การเปิดเผยข้อมูลบริษัท เช่น แบบ 56-1 หมายเหตุประกอบงบการเงิน เป็นต้น ดังนั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจึงใช้สถิติเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภินันท์ สิริรัตนจิตต์ และคณะ (2561) ที่ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยด้านวิธีการวิจัยในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต พบว่าส่วนใหญ่วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ นอกจากนี้ จากการสำรวจงานวิจัยด้านอื่น ก็พบว่าส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ เช่นงานวิจัยของ ชนัญญา สุวรรณผา และ มนัสนันท์ หัตถศักดิ์ (2560) ที่สังเคราะห์งานวิจัยด้านการแนะแนวในสถานศึกษาของประเทศไทย พบว่างานวิจัยด้านการแนะแนว เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ และ สุรีย์ เข้มทอง (2552) ที่สังเคราะห์ผลงานวิจัยด้านการตลาดของธุรกิจโรงแรม ก็พบว่างานวิจัยด้านการตลาด ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ เช่นกัน

ด้านผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการนำเสนอเป็นแบบความเรียงและตารางมากที่สุด ทั้งนี้ จากการตรวจสอบงานวิจัยด้านอื่น ก็พบว่า รูปแบบการนำเสนอข้อมูลส่วนใหญ่เป็นแบบความเรียงและตารางเช่นกัน (ชนัญญา สุวรรณผา และ มนัสนันท์ หัตถศักดิ์, 2560)

ด้านหัวข้อวิจัยทางบัญชี พบว่า หัวข้อด้านการบัญชีการเงินและการควบคุมภายใน เป็นประเด็นที่มีการทำวิจัยมากที่สุด รองลงมาคือ หัวข้อด้านธรรมาภิบาลและการกำกับดูแล และหัวข้อด้านการบัญชีบริหารและการตรวจสอบภายใน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพลิน ตรงเมธีรัตน์ (2556) ที่ทำการศึกษาภาพรวมงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาชีพบัญชี พบว่าส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยทางบัญชีการเงิน และรองลงมาเป็นงานวิจัยธรรมาภิบาล และงานวิจัยทางบัญชีบริหาร เช่นกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพลิน ตรงเมธีรัตน์ (2561) ที่ทำการศึกษาภาพสะท้อนบทความวิจัยในวารสารวิชาชีพบัญชี พบว่าส่วนใหญ่งานวิจัยทางบัญชียังพบการกระจุกตัวของหัวข้องานวิจัยทางบัญชีการเงิน ธรรมาภิบาล และบัญชีบริหาร เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Merchant (2010) ที่ยังคงแสดงลักษณะของการกระจุกตัวของงานวิจัยในหัวข้อการจัดการกำไร (Earning Management) และค่าตอบแทน (Compensation) ซึ่งก็เป็นงานวิจัยด้านบัญชีการเงิน และบัญชีบริหาร เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า วัตถุประสงค์ของการวิจัยเน้นไปที่การอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปร ใช้ทฤษฎีตัวแทนในการอธิบายกรอบแนวคิด ส่วนใหญ่ใช้วิธีการดำเนินงานวิจัย โดยใช้กลุ่มประชากรที่ใช้ฐานข้อมูลทุติยภูมิ และมีการวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ดังนั้น งานวิจัยครั้งต่อไป จึงควรศึกษาเฉพาะงานวิจัยที่อธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีค่าอิทธิพลในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง เช่น ประเด็นการกำกับดูแลกิจการที่ใช้ทฤษฎีตัวแทน เพื่อจะได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยด้านธรรมาภิบาลและการกำกับดูแลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Meta-Analysis) ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชนัญญา สุวรรณผา และ มนัสนันท์ หัตถศักดิ์. (2560). การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการแนะแนวในสถานศึกษาของประเทศไทย. **วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี**, 11(2), 284-301.
- ณัฐพิพัฒน์ ดอกเทียน และ สุนทรา โตบัว. (2561). การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงประเมิณของวิทยานิพนธ์สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและประเมินทางการศึกษา. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี**, 12(27), 70-78.
- ธีระยุทธ อ้วนวงศ์, ญาณภัทร สีหะมงคล และ บุชบา จริงบำรุง. (2555). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู: การวิเคราะห์ห่อภิมาณ. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)**, 6(2), 129-136.
- นธิ เหมมันต์, อภินันท์ สิริรัตนจิตต์ และ สมชัย ปราบริทธิ์. (2561). การสังเคราะห์งานวิจัยด้านสาระของงานวิจัย ในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. ใน **การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ ครั้งที่ 9**, หน้า 445-453. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- พรณีย์ ตะกุดทอง. (2562). การสังเคราะห์งานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ไพลิน ตรเมธีรัตน์. (2556). ภาพรวมการวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาชีพบัญชี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ถึง 2555. **วารสารวิชาชีพบัญชี**, 9(25), 18-34.
- _____. (2561). ภาพสะท้อนบทความวิจัยในวารสารวิชาชีพบัญชี. **วารสารวิชาชีพบัญชี**, 14(44), 5-21.
- สุรีย์ เข้มทอง. (2552). การสังเคราะห์ผลงานวิจัยด้านการตลาดของธุรกิจโรงแรมช่วง พ.ศ. 2545 - 2550. **วารสารการจัดการสมัยใหม่**, 7(2), 41-52.
- อภินันท์ สิริรัตนจิตต์, นธิ เหมมันต์ และ สรัญญา โยะหมาด. (2561). การสังเคราะห์งานวิจัยด้านวิธีการวิจัยในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. ใน **การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ ครั้งที่ 9**, หน้า 431-444. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อภิรักษ์ อนุมาน, วรณา บัวเกิด, ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ และสุวรรณี ยะหะกร. (2561). การสังเคราะห์งานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทยสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. **วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ**, 11(1), 116-125.
- Gordon, T. P., & Porter, J. C. (2009). Reading and Understanding Academic Research in Accounting: A Guide for Students. **Global Perspectives on Accounting Education**, 6(1), 25-45.
- Merchant, K. A. (2010). Paradigm in Accounting Research: A View from North America. **Management Accounting Research**, 21(2), 116-120.
- Oler, O. K., Oler, M. J., & Skousen, C. J. (2010). Characterizing Accounting Research. **Accounting Horizons**, 24(4), 635-670.